

„Sto milj bo“, dejal je nato Vasiljko z nekako gotovostjo ter motril mesec, kot bi hotel v mislih izračunati oddaljenost med mesecem in zemljo . . .

„Morebiti jih je sto, morebiti tudi tisoč; Bog ve!“ je odgovoril stari oče nekako jezno, kajti ni ljubil, ako mu je njegov vnuk dajal vprašanja, na katera ni vedel odgovoriti. In sedaj je celo hotel vedeti, koliko milj je do meseca — ako bo ondi tudi semenj in ako se bo tudi on peljal na semenj . . . Kaj pa je sploh mesec? . . .

„Kaj pa je mesec, Vasiljko? Ali veš, kaj je?“ je vprašal oče z gotovim glasom, kajti on sam je vedel dobro, kaj je mesec.

„Kaj je mesec?“ je ponavljal zamišljeno Vasiljko. „Gotovo je taka luč, kot stoje v cerkvi . . . a mnogo večja, še mnogo večja . . .“

„Oh, ti bedak! Ti modrijan! Kako more biti luč! Na nebu brije veter, in luč bi bila že davno ugasnila . . . Ni luč — Vasiljko — ni . . . velika svetilnica je . . . okrogla svetilnica . . . in ti bedak, praviš, da je luč . . . Toda Vasiljko, ali ni čas, da greva za peč, kaj Vasiljko? Ali ni čas?“

„Še ne, očka, še ne . . . Tukaj je tako lepo . . . še malo posediva“, je prosil Vasiljko ter se zavijal v njegov kožuh.

„Pa sediva! Meni je tako vsejedno, ako sedim tu, ali se premetujem po peči . . . Le sedi Vasiljko!“

Noč je bila mirna . . . Čez dan je snežilo v gostih kosmičih — tako, da je bilo na večer že vse belo: drevesa, strehe po vaških hišah in led tam za gričem . . . Skozi oblake pa je pogledala sem in tje kaka zvezdica, tako da se je zdelo, kot bi se zemlja krasila z belo obleko za jutrajšnji praznik . . . Mesec je svetil mirno in jasno — le za trenutek so ga zakrili mimo njega drveči oblaki — nato pa je zopet vrgel svojo blede luč na zemljo . . . in snežinke so se blestile kot tisočeri kristali — dokler ni zopet zakril mimo drveči. oblak meseca . . .

V vasi so ljudje že zdavnaj povečerjali ter se vlegli k počitku . . . Toda na badnjak imajo navadno ti muški hude sanje. Sanja se jim o različnih čarovnicah, peklenščkih in drugih prikaznih. Ali navadili so se že in nihče se radi tega ne vznemirja. Kmet se prebudi, napravi križ in prikazni izginejo pred njim.

Stari Martin je bil že v starosti, v kateri se spanje in bedenje ne loči mnogo od družega. Večkrat je sedel po več ur na enem in istem mestu brez posla, posebno po leti, ko solnce tako gorko pripeka na zemljo. Tu je sedel stari Martin s povešeno glavo, in žalostne misli so se mu pojavljale v glavi . . . Bog ve, kajne misli so bile to! In spomnil se je stari oče kakor dogodka iz svojega dolzega življenja in vedel je nanko, kedaj in pod kakimi okolnostmi se je isti primer . . . ali pa je plavala podoba davno čule pripovede pred njim, in mislil je stari oče, da se je to res zgodilo. Kdor doživi devetdeset let, ta ve, da

je v življenju toliko čudnega, toliko nejasnega, kot celo v pripovedkah ne . . . Zato ljubijo stari ljudje tako zelo, da otrokom pripovedujejo pravljice in Bog ve, kdo več verjame tem pravljicam — otroci ali oni sami . . .

„Le glej Vasiljko, da ne zaspiš“, je dejal stari oče, „kaj naj potem storim s tabo“?!

„Ne bom zaspal, očka, ne! Jaz premišlujem, očka . . .“ je odgovoril Vasiljko. Stari oče pa se je smejal ter zmajeval z glavo.

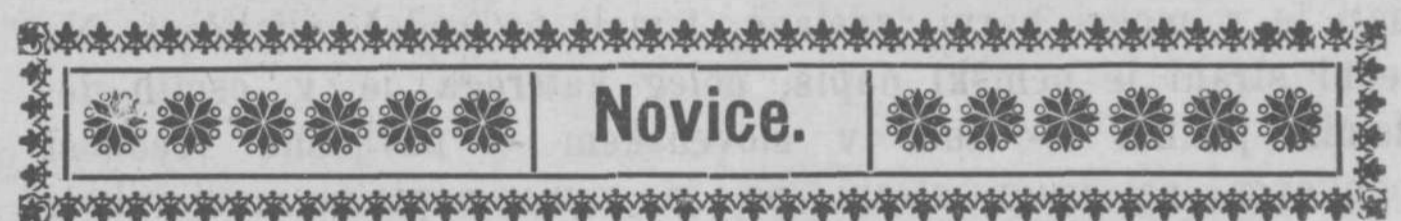
„No, ali nisem rekel, da si ti modrijan!? Ti misliš! Ha, kaj pa misliš? Tako majhen si, da te komaj vidim, pa misliš! . . . Poglej no, kakšni ljudje so danes! Kaj pa misliš Vasiljko?“

„Sam ne vem, očka, kaj da mislim. Čez plan gledam in vidim, da je vse belo, da mesec sveti in da se snežinke bleste v blede mesečni svetlobi kot dijamantni kristali . . . da stoji tam trs, mirno in nepremično kot bi spal in da je v kožuhu gorko kot na peči . . . In počutim se tako dobro, očka . . . Vidiš očka, to mislim . . .“

„Hm, Vasiljko, ti si mali bedak, mali bedak, Vasiljko! Čemu ti je treba misliti, ko tu sedi v gorkem kožuhu in nimaš nobenih skrbi . . . Kaj je treba takemu otroku misliti, kot si ti! Ko boš toliko star, kot tvoj stari oče — potem — no potem boš že lahko mislil . . .“

In stari oče se je v resnici zamislil. Mislil je na nekaj iz davno preteklih časov. Dolgo je že tega, vrlo dolgo, a spominja se tega še natanjko. Zdi se mu, da je ravnokar preminul zadnji vzdih in v nočni tišini sliši težki udarec kladiva na belo krsto. Njegovo staro srce pa začne hitreje in burneje biti in zdaj udarja močno in hitro v njegovih prsah, zdaj je zopet mirno. Stari oče je mislil glasno ter mrmral v sivo brado: „In če še tako premišlujem, o Bog, Ti veš, da jaz nisem vsega kriv . . . O usoda! Oh, oh!“ . . .

(Dalje sledi).

— Osebnosti. Za avskultante so imenovani pravni praktikantje gg. Makso Božič v Ljubljani, Fr. Küssel v Novem mestu in Ivan Trtnik v Celju. — Višji evidenčni geometer gosp. Vinko Prešern je premeščen iz Krškega v Ljubljano. — Izvršitev triangulacijskih del na Kranjskem je ministrstvo poverilo višjemu geometru gosp. A. Skrbku na Dunaju, ki je v rečeni namen že prišel v Kostanjevico. — Stolnim proštom v Ljubljani je imenovan semeniški ravnatelj gosp. dr. Ivan Kulavic. — Ministrski svetnik v poljedelskem ministrstvu gosp. Ludovik Dimitz je dobil komturski križec Franc-Jozefovega reda z zvezdo. — Hišnim zdravnikom v deželni prisilni delavnici je imenovan gosp. dr. I. Oražen na mesto gosp. primarija dr. V. Gregoriča, ki se je bil tej službi odpovedal in kateremu je za njegovo delovanje izrekel deželni odbor zahvalo in priznanje. — Konceptni praktikant pri namestništvu na Dunaju gosp. Fran Vlček je imenovan

konceptnim praktikom pri deželni vladi v Ljubljani. — Trgovinski minister je imenoval poštnega kontrolorja v Brucku na M. Petra Grašiča in poštnega oskrbnika v Mürzzuschlagu Ferdinandu Wudio poštnima nadkontrolorjema, prvega na svojem mestu, drugega za Maribor.

— **Poroka.** Gosp. Fran Wiesthaler, c. kr. gimnazijski ravnatelj v Ljubljani, in njegova soproga naznanjata, da se poroči njiju hči gđe Arija z gospodom dr. Otokarjem Kočevarjem pl. Kondenheimom, c. kr. sodnim pristavom v Ljubljani. Poroka bo 27. t. m. ob 11. uri dopoldne v stolni cerkvi.

— **Prememba posesti.** Grajščini Radeče in Svibno pri Zidanem mostu, doslej last gosp. F. Schmitta na Dunaju, sta kupila ljubljanski župan gospod Ivan Hribar in generalni zastopnik zavarovalnice „Feniks“ gosp. Josip Prosenec za 250 000 kron.

— **»Slovenska Matica«** vabi na XXXVIII. redni občni zbor, ki se vrši v sredo dné 4. rožnika 1902. l. ob šestih zvečer v veliki dvorani „Mestnega doma“ na cesarja Jožefa trgu. Vrsta razpravam: 1. Predsednikov ogovor. 2. Letno poročilo tajnikovo za dobo od 1. rožnika lani do 31. velikega travna letos. 3. Poročilo blagajnikovo o računskem sklepu za l. 1901. 4. Volitev treh računskih presojevalcev, (§ 9 lit. a) dr. pravil) 5. Poročilo blagajnikovo o proračunu za l. 1902. 6. Dopolnilna volitev društvenega odbora. 7. Posamezni navsveti in predlogi.

— **Sveče v korist družbi sv. Cirila in Metoda,** o katerih se je že mnogo govorilo med rodoljubi in prijatelji prekristne šolske družbe sv. Cirila in Metoda, bodo sedaj vendarle prišle v promet. Ako se pomisli, kako velikega pomena je naša šolska družba, in koliko podpore daje slovenski mladini, je pričakovati, da se bode slavno p. n. občinstvo zavedalo svoje dolžnosti in povsodi zahtevalo le sveče družbe sv. Cirila in Metoda. — Ker je kakovost teh sveč najboljša, cena pa enaka drugim sovrstnim izdelkom, je dolžnost vsakega narodnega trgovca, da si omisli te sveče. — V kratkem izidejo ceniki, ki se bodo na zahtevanje določili poštne prosto. — Za razpečavanje Ciril-Methodovih stearin-sveč je družbino vodstvo poverilo trgovca gosp. Mateja Žigona v Škofji Loki kot glavnega zalagatelja. Vsa naročila ali sploh kaka pojasnila naj bodo naslovljena na omenjenega gosp. trgovca, ki bo drage volje vedno na razpolago.

— **Novi bankovci.** Kakor se je že poročalo, izda avstro-ogrška banka dne 26. maja nove bankovce po 50 kron. Ti bankovci, ki so datirani z dne 2. januarja l. 1902, bodo 150 milimetrov široki in 100 milimetrov visoki. Podoba na noti je v modri barvi izdelana, temelj pa rudeče-vijoličast. Na jedni strani je nemški napis, poleg katerega je v osmih deželnih jezikih — tudi v slovenskem — navedana vrednost bankovca, na drugi strani pa je samo napis v madjarskem jeziku.

— **V občini Vinica** in sicer v vaseh Vinica, Golek, Podklanec, Ogulin, Drenovec in Perudine je bila toča 13. t. m. in je po vinogradih in sadovnikih napravila za kakih 10.000 K škode.

— **Sleparski vinski agent.** Po Ljubljani in ljubljanski okolici se potika okoli neki vinski agent, ki je že menda več ljudi ogoljufal za predplačila. Ljudem natvezuje, da je izgubil denar in da prosi zaradi tega višjega predplačila. Oškodovanci se naj oglasijo pri mestni policiji.

— **Občinske volitve v Beljaku** so se vršile te dni in pokazalo se je, da se je v tem mestecu izvršil velik preobrat. Doslej je imel v Beljaku vedno znani državni poslanec dr. Steinwender odločilni vpliv in so Steinwenderjevi pristaši imeli tudi občinsko upravo v rokah. Pri minolih volitvah pa je ta stranka propadla in so dobili, in sicer prvič, Vsenemci večino.

— **Koroški vojvodski prestol.** Prebivalci v Karnburgu so vložili peticijo na koroški deželni zbor, naj se historični vojvodski prestol, ki se nahaja v deželni zbirki, zopet postavi na svoje prvotno mesto na Gosposvetskem polju. V ta namen se postavi iz deželnih sredstev gotična kapela, katere stene bodo naslikane s tozadevnimi historičnimi dogodki, a v sredini bo stal zgodovinski kamen.

— **Zaradi razžaljenja veličanstva** sta bila v Trstu obsojena sobni slikar Al. Sinigaglia v dveletno, čevljar Zammatio pa v 18mesečno težko ječo. Seveda sta prinesla svojo dinastično hvaležnost iz Italije.

— **»Eastern European Review«** je naslov novemu časopisu, ki je začel v angleškem in v francoskem jeziku izhajati v Londonu, in ki ima namen, zastopati koristi slovanstva, zlasti manjših slovanskih narodov. Novi list izdajata znana publicista George Cecil in E. Lazarović.

— **Umrli.** Umrli je v Celju dne 11. t. m. gospa Helena Miheljak, tašča gg. notarja Baša in deželnega šolskega nadzornika Petra Končnika, v 87. letu svoje starosti.

— Umrli je v Kranju gospa Ivana Majdič rojena Sturm, mati veletržca in posestnika gosp. Ivana Majdiča.

— **Nenavaden slučaj.** Polužitkar Janez Mrak v Doleh nad Idrijo je živel s svojo ženo Heleno 56 let v srečnem zakonu. V svoji starosti sta bila še vedno popolnoma trdna. Oče Janez, pravi tip slovenskega kmeta, je bil 81 let star, in njegova žena Helena 79 let. V jeseni preteklega leta sta oba oslabela in potem ne več vstala. 12. maja t. l. dopoldne sta pa oba skupaj umrla, najprej Janez in potem žena Helena, — skupaj ležala na mrtvaškem odru, — skupaj v jedni jami sta pokopana. Ravno tako se je pred 57. leti pri ravno tej hiši zgodilo, da sta namreč oče mati sedaj umrlega Janeza Mraka oba v enem dnevu umrla. Janez Mrak je imel petero otrok in so še vsi živi. V njegovi 81letni dobi ni nihče, — razen njegovih starišev, — izmed njegovih umrl. Pač redek slučaj.

— **Zastrupljena natakaraica.** Te dni je prišel v Vračkotovo gostilno v Ljubljani neki gost, ki je naročil sebi četrto litra vina, objednem pa dejal natakarici Marjeti Erženovi, naj si tudi ona vzame na njegov račun četrto litra vina in pride k njemu. Natakaraica je prinesla za oba vina na mizo in se potem za trenotek odstranila iz sobe. Prišedša nazaj je popila vino, pa tudi neznan gost je svoje vino popil, plačal in odšel. Koj na to je postalo natakarici slabo in ker so razni znaki kazali, da je zaužila strup, so jo prepeljali hitro v bolnico, kjer so ji želodec izpraznili. Sodi se, da je iz nevarnosti. Policija je takoj začela neznanega, a sumnega gosta zasledovati in posrečilo se ji je dognati, da je neki posestnik iz Most.

— **Poskušen ulom.** Neznan zlikovec se je v noči od 13. na 14. t. m. utihotopil v pisarno stavbnega podjetnika Ceconija v Radovljici in s krampom poskusil razbiti železno blagajno, v kateri je bilo 80.000 kron. Poskus se pa ni posrečil.

— **Samomor.** V Celju si je 60letni železniški delavec Gross z nožem prerezal vrat. Prepeljali so sicer še živega v bolnišnico, a ni upanja, da bi mu rešili življenje.

— **Dvakraten morilec.** Iz Lvova poročajo, da je posestnik Aleksander Szumny l. 1896. radi umora svoj je v Sanoku pred porotniki obsojen na smrt. Ta kazen je pa izpremenila v dosmrtno ječo. Po umoru cesarice Elizabete, mu je bila zopet znižana kazen na 15 let. Slučaj pa umoril da je Szumny pred 7 leti, torej še pred umorom ž. sledu. tudi svaka posestnika Halejka, ki je l. 1895. izginil. Halejkovo glavo so našli na Szumnega vrtu. 7 obravnava vnovič radi dveh umorov.

— **Cesar Viljem in židje.** Po sorodstvu z angleško kraljevo rodbino — soprogo matere kraljice Viktorije je bil žid — se pretaka po žilah nemškega cesarja jedno tretjino židovske krvi. Ne le pokoljenje, marveč vse delovanje nemškega cesarja je tudi popolnoma židovsko sovražno in krivično. Židje so v posebni milosti na nemškem dvoru in imajo velik vpliv na nemško politiko, krvavo krivično nenemškim narodom. Zato je tudi vsenemško časopisje polno hinavske hvale na nemškega cesarja, katerega povzdigujejo tako visoko, kakor so povzdigovali angleško kraljico. A židje so spravili Anglijo na rob propada, in tako se bode z njihovo pomočjo zgodilo tudi z Nemčijo.

— **Elektrika v službi sleparjev** je najnovejše, s čemur se je pečala policija, pa ne avstrijska, ampak pariška. Pariško konjsko železnico nadomestili so na več krajih s podzemskim vodilnim kablom. V sredi tira so na vsakih sto korakov bele jeklene plošče, katere služijo, da prevajajo elektriko; s ključem se elektriški tok ali zapre ali odpre. Kadar so plošče odprte, elektrizira se vsaka živa stvar in tudi konj, če se plošče le dotakne s kopitom. Skoro vsak dan pogine kak konj in društvo mora plačati lastniku odškodnino. Zadnje tedne so se pa taki slučaji grozno pomnožili in policija je črto zastražila. Slutila je zločinstvo. In niso se zmotili zviti pariški policijski organi. Odkrili so hudodelstvo. Nek nižji uradnik Luxemburger je imel ključ za pregledovanje omenjenih jeklenih plošč. Zvezal se je z dvema konjskima kupcema v sledečo zločinsko zvezo: Kupca sta nakupila stare nerabne konje in sta jih po noči peljala na elektriški tok, ki je seveda konje na mestu ubil. Zločinski konzorcij je zahteval za pobite konje odškodnino in dobil je za 200 frankov vredne konje po 1200 in tudi 1500 frankov pa še meso in kožo je prodal. Sleparsko trojico so prijeli in zaprli.

— **Ročna dela ruskih caric.** Mnogo stoletij uže vlada na ruskem dvoru običaj, da ruske vladarice izdelujejo razna dragocena ročna dela za porabo cerkvam. Mnogo prekrasnih in zgodovinskih cerkvenih plaščev in sploh kinča se nahaja izdelanega od jedne ali druge ruske carice po različnih cerkvenih zavodih. Tudi sedanja carica drži se tega starega običaja ter je v svojih prostih urah izvezla z zlatom uže več mašnih oprav, ter ima na to vrsto del posebno veselje in priročnost.

— **Beda ruskih dijakinj.** V Rusiji izvršuje vseučiliščne nauke tudi mnogo devojek in veliko jih je iz revnejših ruskih slojev. Rusinje imajo za višje vede neobično veselje in nadarjenost ali kakor se vidi iz sledečega, morajo imeti tudi neobično vstrajnost in voljo. Mnogo jih je med njimi, ki imajo na mesec 3 do 5 k večjemu 7 rubljev dohodka. Od tega naj se brani, oblači in plača stanovanje. Največ se hranijo s čajem in kruhom, ker večina nima da bi si vedno kupovala obed, če tudi le za šest kopejk. Mnogo jih je, ki celi dan za hrano izdajo 5 kopejk, 9, 15, a one, ki imajo za porabo 20 kopejk na dan, one se štejejo bogate. Mnogo jim pripomore novoustanovljeno društvo za podpiranje ženske učeče se mladine. Največ se jih posveti zdravilstvu in marsikatera bode po prestanih triletnih naukih lahko rekla, da ves čas ni nijedenkrat obedovala.

— **Jok ali smeh v gledališču.** Pisatelji dram imajo čisto srečo, da kadar hočejo s svojimi igrami v gledališču doseči, da občinstvo joče, tedaj dosežejo, da se smeje, ako pa nasprotno hočejo pri poslušalcih zbuditi smeh, pa jim čisto uide v jok. Tako je tudi tožil francoski pisatelj dram Ernesto Blum, da je on nameraval pisati drame, pri katerih bi se poslušalci jokali, sedaj pa ga poznajo povsod kot izbornega humorista v dramatikah. On pravi, da je bil mnogo bolj ponosen, ko je videl, da so gospe pri njegovih delih jele jemati robce iz žepa in si brisati oči, kakor pa, ko je vse hrumelo od samega smeha po gledališču. On toži, da občinstvo dandanes v gledališču neče jokati, temuč se samo smejati se in to znači, da je žaloiger in joka dovolj po hišah doma.

— **Xavier de Montèpin,** francoski romanopisec in dramatik, je umrl 78 let star. Napisal je celo knjižico romanov, novel in dram. Svoje dni so ga Francozi poleg Dumasa st. čitali najrajše. Zaslužil si je ogromne svote ter umrl kot bogataš v svoji lastni krasni palači.

— **Kralj Alfonz XIII. polnoleten.** V soboto dne 17. t. m. je izpolnil španski kralj svoje 16. leto ter prevzel vladarstvo. Slavnosti so se vršile od 11. do 20. t. m. Prisegel pa je kralj 17. t. m. ob 2 pop. pred parlamentom.

— **Admiral Sampson** je umrl 26 m. m. v Washingtonu. Dvignil se je od navadnega pomorščaka do slavnega admirala, udeležil se je junaško bitk ter se odlikoval zlasti v zadnji vojni s Španijo, ko je bil poveljnik in dosegel zmago. Rojen je bil leta 1840. in zapušča 2 sina in 4 hčere.

— **Kako Angleži čitajo časopise.** To se pravi, imeli bi jih čitati, ako bi ubogali angleški zdravilski list, ki jih opozarja, da naj med zajutrkom in sploh med jedjo nikdar ne dotikajo listov. Ako pa časopisi morajo biti prečitani, pravi omenjeni list, vzemite ga s kakim držalom čeprav kleščami v roko, ter čitajte s kleščami, daljnogledom, ker je lahko mogoče da je oni, ki je skladal liste v tiskarni ali sluga, ki jih je raznašal, kaj bolan, ali poln kužnih bacilov. Dalje listonoša, ki ima s časniki vred pisma vseh delov sveta v svojej torbi, kako lahko se je okužil časopis. Tudi ulični prah in lepilo, s kojim je časopis zalepljen, vse to zna biti polno bacilov. Tako še nadalje našteva in opozarja svoje čitatelje omenjeni list, če pa mu bodo Angleži posebno hvaležni za to skrb, ni gotovo, saj so uže sami vsled pretirane natančnosti vsi nervozni.

50.000 kron znaša glavni dobitok gledališčnih igralcev loterije. Opozarjamo naše cenjene čitatelje, da se vrši srečkanje nepreklicno dne 19. junija l. 1902 in da bodo dobitki od pošiljateljev proti 10 % odbitku v gotovem denarju izplačani.

**Samo v teh zavojih se
dobiva pristna, tako
splošna priljubljena**

**Kathreinerjeva •••••
Kneippova sladna kava**